

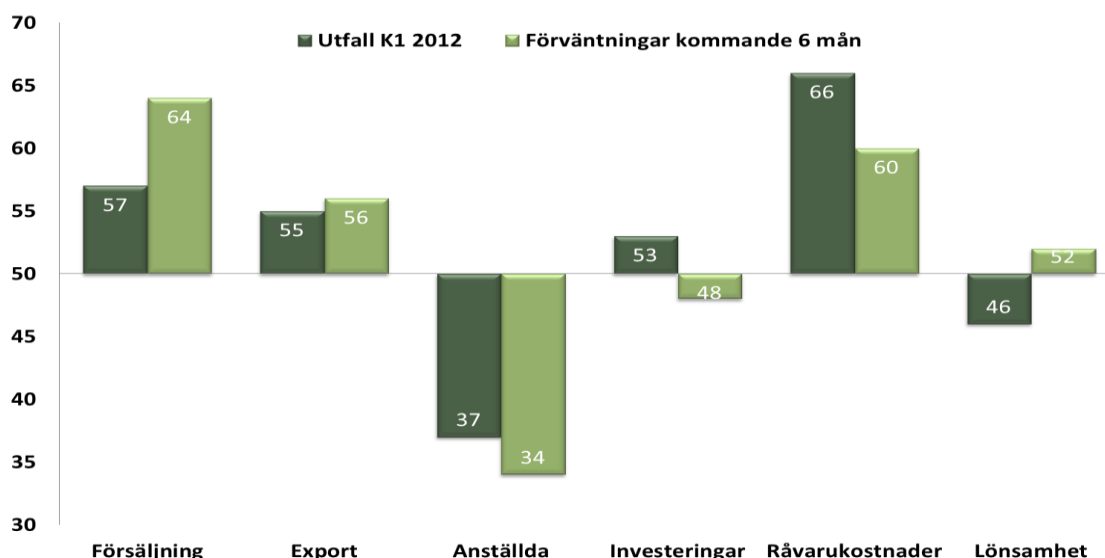
”En välkommen vändning i livsmedelsföretagens försäljning under inledningen av året föder förväntningar om ett efterlängtat trendbrott”

Agneta Dreber känner av tendensen just nu

Li:s Konjunkturbrev

Maj 2012

Livsmedelsföretagens konjunkturbarmeter: utfall första kvartalet 2012 och förväntningar över kommande halvår. Index 50 markerar oförändrad nivå jämfört med motsvarande period året innan. Källa: Li

Botten är nådd

Årets första kvartal innebar en uppryckning i livsmedelsföretagens försäljning jämfört med utfallet i det fjärde kvartalet. Det är i linje med tidigare kommunicerade förväntningar. Försäljningsökningen på den inhemska marknaden är dock beskedlig och sammanfaller med fortsatta kostnadsökningar på insatsråvara. Resultatet är ett svagt lönsamhetstapp i jämförelse med fjolårets inledande kvartal. Företagen räknar dock med att kunna vända utvecklingen framöver, bland annat med hjälp av en starkare volymökning.

I januari uttryckte livsmedelsproducenterna en viss tillförsikt i försäljningsprognosen på den svenska hemmamarknaden och med facit i hand visar sig uppskattningen vara högst kvalificerad. Det omsättningsviktade indextalet på 57 över försäljningen ligger nära prognosen. (Index 50 motsvarar en oförändrad utveckling i årstakt).

En ytterligare förstärkning i den inhemska försäljningen under andra kvartalet ligger också i

korten, vilket visar sig i den nya försäljningsprognosen kommande halvår på indexnivån 64.

En förbättrad försäljning under inledningen av 2012 innebär förhoppningsvis ett välkommet trendbrott från den utförlösa som svensk livsmedelsproduktion varit inne i alltsedan första kvartalet 2010. Sedan dess har försäljningsvolymernas tillväxt avtagit gradvis för

att slutligen minska svagt under fjolårets sista kvartal (bild 1). Med utfallet över första kvartalet och med en förstärkt prognos ser det därmed ut som botten var nådd under fjärde kvartalet 2012.

Bild 1. Volymutveckling inom livsmedelsindustrin. Kvartal 2010-2012. Index över 50 indikerar tillväxt i årstakt (källa:Li).

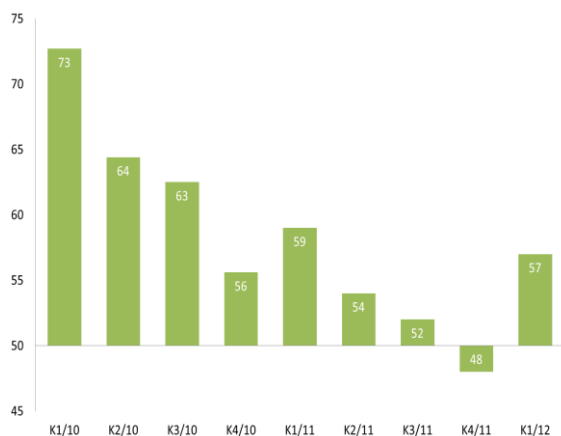
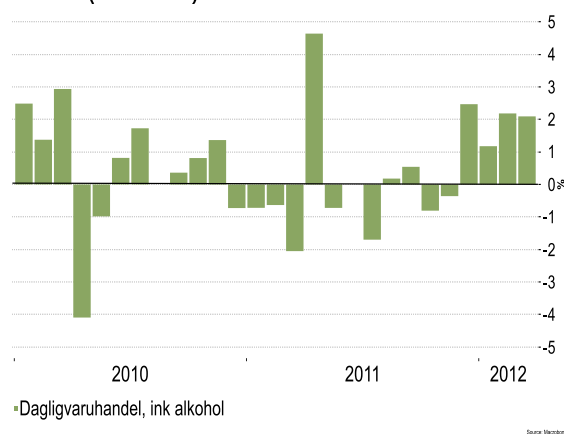

Bild 2. Volymutveckling i procent inom svensk dagligvaruhandel jan 2010 – mar 2012. Procent i årstakt (källa:HUI).

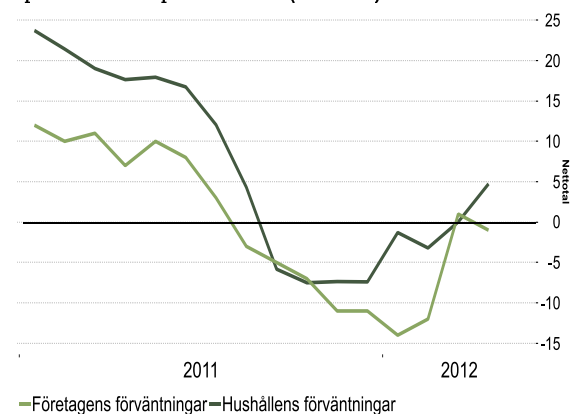

Hushållen anar bättre tider

Det är oklart vad som gjort hushållen försiktiga med sin dagligvarukonsumtion (bild 2). Rena makrovariabler över svensk ekonomi de senaste åren ger inget heltäckande stöd åt hushållens konsumtionsängslan. Det upplevda hotet om en försämrad konjunktur med åtföljande negativa effekter på arbetsmarknaden är dock en trolig förklaringsvariabel. Svensk ekonomi har också, som en effekt av finanskrisens tillväxthämmande effekter i stora delar av världen, gått in i en betydligt lugnare fas och rör sig förmodligen sidledes under 2012 (BNP + 0-0,5). Än så länge har den lägre tillväxten inte resulterat i någon dramatik på arbetsmarknaden, totalt sett.

I blickfånget förefaller hushåll och företag nu ändå ana en ljusare framtid. Enligt KI:s index över hushållens inköpsplaner (HIP) fortsätter tilltron att stärkas sedan vändningen i januari i år. Även företagens förväntningar hakar på (bild 3). En ljusare framtidsbild sammanfaller med en ökad detaljhandelskonsumtion.

Bild 3. Hushållens och företagens framtidsförväntningar. Nettotal, tal över 0 innebär fler optimister än pessimister (källa:KI).

Mars innebar en mindre "skräll" med en total detaljhandelstillväxt på mycket stabila nivåer, plus 4,5 procent (volym, kalenderkorrigerad). För dagligvaruhandeln har året också börjat bra, med en tydlig tempoökning jämfört med förra året. I mars ökade den kalenderkorrigerade volymen med 1,6 procent och för första kvartalet med 1,5 procent (2 respektive 1,8 procent inkluderat alkohol, se bild 2). Dagligvaruhandelns förbättrade försäljning märks också i något bättre försäljningsvolymerna bland livsmedelsproducenterna.

Exporttillväxten i utförlöpa

Exportvolymerna ökar också de under första kvartalet. Notabelt är dock att utförlöpan i tillväxttakt från början av 2010, i kontrast till försäljningsvolymen på den inhemska marknaden, fortsatte under årets första kvartal. Index över första kvartalet landade på 55. Enligt SCB har årets två första månader börjat skapligt med ökningstal på 5,9 respektive 4,9 procent i januari respektive februari (nominell utveckling).

Liksom under slutet av fjolåret drar dock en starkt negativ utveckling för fiskexporten ner utvecklingen för livsmedelskollektivet. Exkluderat fiskexporten var motsvarande tillväxttal goda 15,6 respektive 8,8 procent. Vad som väntar för mars

återstår att se. Att döma av Li:s medlemsföretags volymutveckling på exportmarknaden borde det bli en något lugnare nominell utveckling.

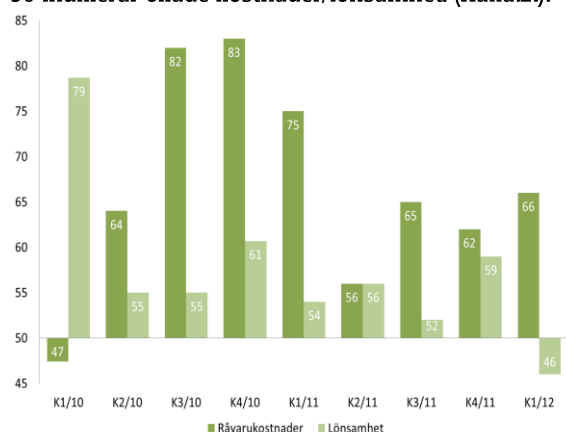
Bild 4. Volymutveckling inom livsmedelsexporten. Kvartal 2010-2012. Indextal över 50 indikerar tillväxt i årstakt (källa:Li).

Fortsatt kostnadsjakt

Som en eftersläntrare till en förhållandevis långvarig svag volymutveckling för svenska livsmedelsproducenter fortsätter rationaliseringarna och kostnadsbesparingarna att märkas i sysselsättningsminskningar. Indexnivån 37 för årets första kvartal är tydligt negativ. Enligt arbetsförmedlingens varselstatistik från livsmedelsindustrin märks också en viss ökning i antalet varslade, allra tydligast under mars månad. Inte heller räknar företagen med att kortsiktigt kunna bryta denna trend. Indextalet 34 pekar snarare mot fortsatt negativ utveckling under det kommande halvåret.

Bild 5. Index över livsmedelsföretagens råvarukostnader och lönsamhet, i årstakt. Index över 50 indikerar ökade kostnader/lönsamhet. (Källa:Li).

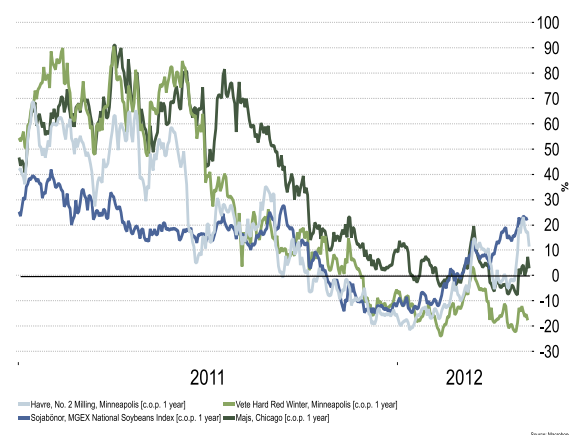

Sysselsättningsutvecklingen är ett tydligt uttryck för att livsmedelsproducenterna är trängda mellan å ena sidan svaga volymökningar och stenhårt prisfokus inom dagligvaruhandeln samt, å andra sidan, fortsatta kostnadsökningar för löner och insatsråvaror. Under 2011 lyckades företagen trots dessa oförenliga storheter hålla lönsamheten någorlunda intakt. Innevarande år började dock med ett svagt lönsamhetstapp (index 46). Ihållande prisökningar på livsmedelsråvara sedan andra kvartalet 2010 tar nu ut sin rätt i en minskad lönsamhet. Under första kvartalet visar indexnivån på 66 att kostnaderna dessutom tilltar igen, mätt i årstakt (bild 5). Företagen förutspår även kostnadsökningar kommande halvår.

Splittrad spotprisutveckling

På spotmarknaden för råvaror noteras en blandad utveckling de senaste månaderna (bild 6). Flertalet nyckelkomponenter inom livsmedelstillverkningen ökar för närvarande i pris (årstakt) såsom sojabönor, majs och havre. Spotpriset på vete har visserligen utvecklats i gynnsam riktning under senare tid, men de absoluta nivåerna för de flesta spannmål ligger på historiskt höga nivåer. Spotpriser kan dock lätt ge en felaktig bild av de kostnader som företagen möter vid sina inköp. Inte minst har det att göra med att en stor andel av inköpsvolymerna på förhand är uppgjorda (terminer) med leverantören. Det krävs således en varaktig prisnedgång på spotmarknaden för att svenska livsmedelsproducenter skall få sänkta råvarukostnader. Den momentana utvecklingen ger, totalt sett, inte stöd åt en sådant scenario i närtid.

Bild 6. Spotpriser på viktiga livsmedelsråvaror. Procentuell förändring i årstakt. (Källa:Macrobond).

Livsmedelsföretagen **I SIFFROR**

- Sveriges fjärde största industrigren
- Drygt 2 200 verksamma företag
- Förädlar 70 procent av svenska jordbruksråvaror
- Omsätter över 170 miljarder kronor
- Exporterar för över 54 miljarder kr.
- Sysselsätter 55 000 personer
- Mycket stor andel småföretag

Li:s konjunkturbrev utkommer fyra gånger per år. Medverkande företag står för cirka 50 procent av branschens omsättning. Alla svar är viktade efter företagets omsättningsstorlek.

Har du frågor om Li:s konjunkturbrev kontakta Carl Eckerdal, chefekonom **Li**.
08-762 61 96
carl.eckerdal@li.se

Livsmedelsföretagen, Li Service AB, Besöksadress: Storgatan 19, Stockholm
Postadress: Box 556 80, 102 15 Stockholm, Telefon: 08-762 65 00, www.li.se